Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
8 maart 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/85526

Opgesteld door
Hoofddirectie Bestuurlijke & Juridische Zaken
HBJZ
Afdeling LUV & SCH

Beslistermijn
15 maart 2024

Bijlage(n)
4

Aan Minister

nota

Agendering wetsvoorstel bestuursrechtelijk beroep luchthavenbesluiten in MR

Aanleiding

Momenteel is het voor luchthavens, burgers en maatschappelijke organisaties niet mogelijk om bestuursrechtelijk beroep in te stellen tegen luchthaven(verkeer/indeling) besluiten (hierna: luchthavenbesluiten) i.v.m. de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik). In de Luchtvaartnota 2020-2050 is de ambitie opgenomen om voor deze luchthavenbesluiten bestuursrechtelijk beroep open te stellen. Het bijgevoegde wetsvoorstel strekt daartoe. Eerder bent u bij nota van 23 juni 2023 akkoord gegaan met agendering van het conceptwetsvoorstel in de ministerraad (MR) van 7 juli 2023 om dat concept in internetconsultatie te brengen. In dat kader bent u ook geïnformeerd over de vervolgstappen (nota met kenmerk: IENW/BSK-2023/169770). Op dinsdag 5 maart 2024 heeft de ambtelijke onderraad Commissie voor de Fysieke Leefomgeving (CFL) ingestemd met agendering van het wetsvoorstel als hamerstuk in de MR. Om het wetsvoorstel te agenderen in de ministerraad op vrijdag 22 maart 2024, moeten de stukken uiterlijk **vrijdag 15 maart 2024** (09.00) uur bij Algemene Zaken binnen zijn.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- In te stemmen met aanbieding van het wetsvoorstel voor agendering als hamerstuk in de MR;
- Het aanbiedingsformulier aan de MR te ondertekenen;
- Het voordrachtsformulier te ondertekenen om, na instemming van de ministerraad, het wetsvoorstel voor te dragen bij het Kabinet van de Koning voor aanhangigmaking bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

Kernpunten

De rechtsbescherming tegen luchthavenbesluiten genomen voor de luchthavens Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik) is sinds 2003 ondergebracht bij de civiele rechter. Dit is een uitzondering op de hoofdregel dat tegen omgevingsrechtelijke besluitvorming rechtsbescherming bij de bestuursrechter openstaat. Tegen alle andere luchthavenbesluiten staat wel direct beroep bij de bestuursrechter open. Een wetswijziging is gewenst vanwege uniformering van rechtsbeschermings-mogelijkheden. Daarnaast is dit gewenst vanwege de voordelen die verbonden

zijn aan een laagdrempelige bestuursrechtelijke rechtsgang voor luchthavens, burgers en maatschappelijke organisaties.

Met dit wetsvoorstel worden luchthavenbesluiten voor Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven (inclusief de vergunning voor burgermedegebruik) geschrapt van de zogenoemde negatieve lijst bij de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit leidt ertoe dat tegen deze besluiten beroep bij de bestuursrechter kan worden ingesteld. Tevens wordt bepaald dat tegen deze besluiten beroep in één instantie rechtstreeks bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) mogelijk is. Dat is thans ook al het geval voor alle andere luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen in de Wet luchtvaart. Ten slotte regelt dit wetsvoorstel dat op de voorbereiding van luchthavenbesluiten voor Schiphol, burgerluchthavens van nationale betekenis en luchthavenbesluiten voor militaire luchthavens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is. Dat betekent dat in de voorbereidingsprocedures van deze besluiten of wijzigingen ervan aan een ieder de gelegenheid wordt geboden om een zienswijze in te dienen binnen een periode van 6 weken. In de Wet luchtvaart bedraagt de zienswijzetermijn voor luchthavenbesluiten voor Schiphol en voor burgerluchthavens van nationale betekenis op dit moment nog 4 weken.

Krachtenveld
Uit de verkenningsfase van de Luchtvaartnota 2020-2050 is gebleken dat er, met name onder bewonersorganisaties, draagvlak is om de gang naar de bestuursrechter open te stellen.

Toelichting
Internetconsultatie
Na akkoord van de MR heeft er vanaf medio juli 2023 tot en met medio september 2023 een internetconsultatie over dit wetsvoorstel plaatsgevonden. In vrijwel alle reacties wordt het doel van de wetswijziging positief ontvangen. Wel zijn er hier en daar nog wat kanttekeningen geplaatst en vragen gesteld. Dit had met name met betrekking op het moment van inwerkingtreding van de wetswijziging. Uitgangspunt is dat deze wetswijziging in werking treedt op de dag nadat deze in het Staatsblad is gepubliceerd en dat het oude recht van toepassing blijft op luchthavenbesluiten die voor dat moment bekend zijn gemaakt. Naast de algemene internetconsultatie is tevens om een reactie gevraagd (en ontvangen) van de ABRvS en de Raad voor de Rechtspraak. Ook hun reacties zijn positief. De ABRvS heeft wel de verwachting uitgesproken dat het wetsvoorstel tot een aanzienlijke toename van de inzet van medewerkers en staatsraden zal leiden. Zij verwacht dat tegen de betreffende besluiten in beroep zal worden opgekomen door zowel omwonenden, maatschappelijke organisaties, milieugroepen en lokale overheden.

Afstemming en agendering in CFL
Het wetsvoorstel is ambtelijk afgestemd met de ministeries van Defensie (in verband met het luchthavenbesluit voor de militaire luchthaven Eindhoven en de vergunning voor burgermedegebruik van deze luchthaven die eenzelfde regime volgen), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vanuit de systeemverantwoordelijkheid voor de Awb en Justitie en Veiligheid vanwege de beleidsverantwoordelijkheid voor de rechtsbescherming. De CFL heeft op 5 maart 2025 ingestemd met agendering van het wetsvoorstel als hamerstuk in de MR.

Vervolg en planning
Het streven is om dit wetsvoorstel vóór de zomer bij de Tweede Kamer in te dienen. De hoop is daarbij op een voorspoedige behandeling door het parlement zodat de beroepsmogelijkheid van toepassing is bij de vaststelling van de komende (gewijzigde) luchthavenbesluiten voor Schiphol, Lelystad, Rotterdam en Eindhoven. Na akkoord van de MR zal vervolgens de Afdeling advisering van de Raad van State om advies worden gevraagd. Na het advies en het opmaken van een nader rapport kan indiening bij de Tweede Kamer plaatsvinden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	**Naam**	**Informatie**
01	Aanbiedingsformulier MR	-
02	Formulier voordracht RvS	-
03	Nota advies MR	-
04	Wetsvoorstel bestuursrechtelijk beroep luchthavenbesluiten	-